

Nr 19.

Uppläst och godkänd i Första Kammaren den 20 februari 1912.
" " " i Andra Kammaren den 20 februari 1912.

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af justitieombudsmannens framställning till Riksdagen angående ändring af bestämmelserna om danaarf.

(Lagutskottets utlåtande nr 4.)

Till Konungen.

Uti sin till innevarande Riksdag afgifna ämbetsberättelse har justitieombudsmannen hemställt, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Eders Kungl Maj:t anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag, innefattande jämkning, till förmån för efterlevande make, af gällande bestämmelser om danaarf.

Enligt de ännu gällande stadgandena om danaarf i 1734 års lag skall behållningen i boet efter den, som afidit utan att efterlämna arfvingar, tillfalla kronan. I denna sin omfattning torde emellerid dessa bestämmelser numera icke fullt öfverensstämma med den allmänna rättsuppfattningen i landet. Redan lagkommittén uttalade i sitt den 1 augusti 1826 afgifna förslag till allmän civillag såsom öfverensstämmande med arfsrättens allmänna grunder, att kronans ifrågavarande rätt till danaarf ej skulle inträda, förrän såväl närskylda till den döde som make efter honom saknades. Äfven lagberedningen föreslog sedermera i sitt år 1847 afgifna förslag till ärfdabalk ett stadgande af liknande innehåll.

Att nämnda af lagkommittén och lagberedningen föreslagna stadganden om inskränkning af kronans rätt till danaarf till förmån för efterlevande make åtminstone i viss mån öfverensstämmer med den

gångse rättsuppfattningen synes Riksdagen vinna stöd af den omständigheten, att Riksdagen alltsedan slutet af 1800-talet undantagslöst bifallit de propositioner om efterskänkande af danaarf till förmån för efterlevande make, som af Eders Kungl. Maj:t för Riksdagen framlagts.

I detta sammanhang må också erinras, hurusom i ett flertal utländska rättssystem en verklig arfsrätt tillerkänts efterlevande make, i vissa länder jämväl före närskylda. Sålunda tillfaller enligt tysk, dansk och norsk rätt den efterlevande maken med arfsrätt en viss del af den efter den aflidne maken arffallna egendomen, äfven om andra arfvingar finnas, och i vissa fall hela kvarlåtenskapen.

Billigheten af den föreslagna ändringen för den svenska rättens del i bestämmelserna beträffande ifrågavarande ämne synes utskottet slutligen framgå äfven af de utaf justitieombudsmannen framhållna med ansökningarna om danaarfs efterskänkande förenade olägenheterna. Att ur statens synpunkt hålla på att dessa bestämmelser skola fortfarande bestå i hela sin omfattning synes ock vara så mycket mindre skäl, som kronans inkomst af danaarf torde vara synnerligen ringa.

Vid den omarbetning af hithörande bestämmelser, som af ett bifall till förevarande framställning föranledes, torde böra bemärkas det förhållandet, att vissa städer enligt särskilda privilegier eller aftal hafva att åtnjuta den rätt i afseende å danaarf, som eljest tillkommer kronan.

På grund af hvad sålunda anförts får Riksdagen anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag, innefattande jämkning till förmån för efterlevande make af gällande bestämmelser om danaarf.

Stockholm den 20 februari 1912.

Med undersätlig vördnad.
